

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Φορμίωνος 83 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 210.72.24.123 FAX 210-72.23.584
(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Ἀριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/1537

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 9ῃ Δεκεμβρίου 2011

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 117η

Πρὸς

τοὺς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καὶ Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους
τὸν Ἱεροκῆρυκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τοὺς Εὐλεβεστάτους Διακόνους
τῆς Μητροπόλεώς μας

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

ροεόρτια ἄσματα περιηχοῦνται στίς Ἱερές Ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας
μας προετοιμάζοντα τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ προσέλθει στίς σεπτές
ἐορτὲς τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Γιὰ τὴν πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν, μὲ ὁλόκληρη τὴν διακονία
μας προκειμένου νὰ ἐορτάσουν θεαρέστως καὶ ὑπερκοσμίως, σᾶς ἀπευθύνουμε
τὴν παροῦσα Ἐγκύκλιό μας ποὺ ἐκτείνεται σὲ δύο μέρη.

Στὸ πρῶτο μέρος θὰ ἀναφέρουμε λίγα γιὰ τὴν ἐορτὴ τῆς κατὰ σάρκα
γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Στὸ δεύτερο μέρος θὰ θέσουμε τοὺς στόχους τῆς ποιμαντικῆς διακονίας
μας αὐτὴ τὴν περίοδο.

ΜΕΡΟΣ Α΄

1. Τὸ πρῶτο ποὺ θέλω νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω καὶ νὰ ὑπογραμμίσω εἶναι ὅτι ὅλοι διακονοῦμε τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ «ὃ ἐστὶ Χριστὸς ἐν ἡμῖν», ποὺ εἶναι τὸ κέντρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς μας καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας,

Αὐτὸ ἦταν τὸ κέντρο καὶ ὁ σκοπὸς τῆς διακονίας τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει γράφοντας φυλακισμένος στὴν Ρώμη πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Κολοσσῶν ὅτι:

«Χαίρομαι τώρα ποὺ ὑποφέρω γιὰ χάρη σας καὶ συντελῶ ἔτσι μὲ τὰ σωματικά μου παθήματα, ὥστε νὰ ὁλοκληρωθοῦν οἱ θλίψεις ποὺ πρέπει νὰ ὑπομείνει τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή ἡ Ἐκκλησία. Αὐτὴν ὑπηρετῶ κι ἐγώ, σύμφωνα μὲ τὴν ἀποστολὴ ποὺ μοῦ ἐμπιστεύτηκε ὁ Θεὸς μέσα στὸ λυτρωτικὸ τοῦ σχέδιου γιὰ σᾶς, ὥστε νὰ ὁλοκληρώσω τὸ ἔργο τοῦ κηρύγματος. Αὐτὸ τὸ λυτρωτικὸ σχέδιον εἶναι τὸ μυστήριον ποῦ, κρυμμένο γιὰ αἰῶνες καὶ γενιές ὁλόκληρες, φανερώθηκε τώρα στοὺς πιστούς. Σ' αὐτοὺς θέλησε ὁ Θεὸς νὰ κάνει γνωστὸ πόσο πλούσιο κι ἑνδοξο εἶναι τὸ μυστήριον αὐτό, ποὺ ἐκτείνεται καὶ στοὺς εἰδωλολάτρες. Καὶ τὸ μυστήριον αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ὁ Χριστός, ποὺ βρίσκεται ἀνάμεσά σας καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἐλπίδα τῆς συμμετοχῆς σας στὴν μελλοντικὴ δόξα. Αὐτὸν τὸ Χριστὸ κι ἐμεῖς κηρύττουμε, συμβουλεύοντας καὶ διδάσκοντας κάθε ἄνθρωπο μὲ ὅλη τὴν σοφία ποὺ μᾶς δίνει ὁ Θεός, γιὰ νὰ βοηθήσουμε νὰ γίνῃ ὁ κάθε ἄνθρωπος τέλειος, σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ αὐτὸ τὸ ἔργο μοχθῶ κι ἀγωνίζομαι μὲ τὴν δύναμη τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἐνεργεῖ μέσα μου πανίσχυρη»¹.

Ἐπομένως κηρύττουμε τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως, τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας καὶ νουθετοῦμε κάθε ἄνθρωπο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν τελειότητα ποὺ εἶχε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

1. «Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία, ἥς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὃς ἐστὶ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει» (πρὸς Κολοσσαεῖς α' 24-29).

2. Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἡ «μητρόπολις τῶν ἐορτῶν», ἡ ἐορτὴ ὁλόκληρης τῆς δημιουργίας καὶ Θεοφάνεια, εἶναι ἡ ἐορτὴ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου καὶ ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἀπὸ τὰ ὀνόματα ποὺ δίνουν στὴν ἐορτὴ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐπιγραμματικὰ ἀναφέρουμε:

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ὀνομάζει τὴν ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων «Θεοφάνια», «Γενέθλια» καὶ «ἐορτὴν τῆς ἀναπλάσεως», (Ὁμιλία εἰς τὰ Θεοφάνια εἴτουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος P.G. 36, 313-316). «Τὰ δὲ νῦν Θεοφάνια, ἡ πανήγυρις, εἴτουν Γενέθλια· λέγεται γὰρ ἀμφοτέρω, δύο κειμένων προσηγοριῶν ἐνὶ πράγματι. Ἐφάνη γὰρ Θεὸς ἀνθρώποις διὰ γεννήσεως· τὸ μὲν ὦν, καὶ ἐσαεὶ ὦν ἐκ τοῦ ἀεὶ ὄντος, ὑπὲρ αἰτίαν καὶ λόγον (οὐδὲ γὰρ ἦν τοῦ Λόγου λόγος ἀνώτερος)· τὸ δὲ δι' ἡμᾶς γενόμενος ὕστερον, ἵν' ὁ τὸ εἶναι δούς, καὶ τὸ εὖ εἶναι χαρίσῃται· μᾶλλον δέ, ρεύσαντας ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ εὖ εἶναι διὰ κακίαν, πρὸς αὐτὸ πάλιν ἐπανάγῃ διὰ σαρκώσεως. Ὅνομα δέ, τῷ φανῆναι μὲν, Θεοφάνια· τῷ δὲ γεννᾶσθαι, Γενέθλια». «Ἐορτάζωμεν... μὴ τὰ τῆς πλάσεως, ἀλλὰ τὰ τῆς ἀναπλάσεως».

Ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος τὴν ὀνομάζει «πρώτη ἐορτὴ» (Ὁμιλία εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ P.G. 43, 478). «Πρώτη τοίνυν ἐορτὴ ἡ φρικτὴ καὶ θαυμαστὴ κατὰ σάρκα τοῦ Χριστοῦ γέννησις».

Ὁ ἅγιος Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου ἀναφέρει, ὅτι τὰ Χριστούγεννα εἶναι «κρηπὶς ἡμῖν ἀρραγῆς καὶ θεμέλιος ἀστεμφῆς καὶ ἀρχὴ σωτήριος καὶ κορυφὴ πανσεβάσμιος τῶν νοητῶν καὶ ἀρρήτων μυστηρίων» (Ὁμιλία εἰς τὰ Γενέθλια τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ P.G. 39, 36).

Ὁ πλοῦτος τῶν ἱερῶν ἐννοιῶν καὶ ὀνομάτων τῶν ἐορτῶν τῆς ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ περιέχεται στὰ θεόπνευστα κείμενα τῆς ἁγίας Γραφῆς.

Ἀπὸ αὐτὴ ἐμπνεόμενοι οἱ θεοφόροι Πατέρες ἀνέπτυξαν στοὺς διδακτικούς λόγους τοὺς τὶς διάφορες πτυχὲς αὐτοῦ τοῦ σωτηριώδους σχεδίου τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ὁμοίως καὶ οἱ ὕμνογράφοι συνέθεσαν τοὺς ὕμνους γιὰ νὰ ὑμνήσουν τὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» (Πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 16).

Παραθέτουμε στὴν συνέχεια τρεῖς πίνακες ὁμιλιῶν τῶν ἁγίων Πατέρων μας, ποὺ ἀναπτύσσουν τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὰ σωτηριώδη γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΝΗΣΙΝ

Ἀθανάσιος, ἀπόσπ., **26**, 1261. † 28, 943-58. 959-72.

Γρηγόριος Θεολόγος, **36**, 311-34.

- Γρηγόριος Νύσσης, **46**, 1127-50.
 Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου, **39**, 35-64.
 Χρυσόστομος, **49**, 351-62. † **50**, 795-800. 56, 385-96. **61**, 737-8. 763-8.
 Πρόκλος, 65, 707-16. 837-40 (Περὶ περιτομῆς), 843-6.
 Παῦλος Ἐμέσης, **77**, 1433-44.
 Θεόδοτος Ἀγκύρας, **77**, 1349-70. 1369-86. 1411-8. 1418-32.
 Εὐσέβειος Ἀλεξανδρείας, **86**, I, 365-72.
 Ἡσύχιος, **93**, 1449-50.
 Σωφρόνιος, **86**, II, 3201-12. 3739-44. 3743-50.
 Ἰωάννης Νικαίας, **96**, 1435-50. Ὅρα: Ἀνωνύμου. Ἀναγκαία διήγησις, I, 861-2 (ἐν σημειώσεσιν).
 Ἀνδρέας Κρήτης, **97**, 913-32 (εἰς τὴν Περιτομήν).
 Ἰδιόμελον, 1433-4.
 Ἰωάν. Δαμασκηνός, Κανών, **96**, 817-26.
 Κοσμᾶς Ἱεροσολυμίτης. Κανών, **98**, 459-66.
 Λέων αὐτοκτάτωρ 1-3. **107**, 27-42. 41-50. 49-60.
 Ἰωάννης Μαυρόπους, **129**, 1123-5.
 Ἰσίδωρος Θεσσαλονίκης, **139**, 11-40.
 Γρηγόριος Παλαμᾶς, Περὶ Ἐνσαρκώσεως, **151**, 189-220.
 Ὅρα: † Ἀφρικανός, Περὶ τῶν ἐν Περσίδι γενομένων διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου, **10**, 97-108. Εὐαγγέλιον Θωμᾶ, I, 950-3, ἐν σημειώσεσι.

ΕΙΣ ΤΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ (ΕΙΣ ΤΑ ΑΓΙΑ ΦΩΤΑ
 ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΠΤΙΣΙΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ)

- † Ἰππόλυτος, **10**, 852-62.
 † Γρηγόριος Θαυματουργός, **10**, 1177-90.
 Γρηγόριος Ναζιανζηνός, **36**, 335-60.
 Γρηγόριος Νύσσης, **46**, 577-600. 1109-12.
 Χρυσόστομος **49**, 363-72. † **50**, 801-6. 805-8. **61**, 725-8 (εἰς τὸν Ἰορδάνην), 761-4. **64**, 43-6.
 Σεβηριανός, **65**, 15-26.
 Πρόκλος, **65**, 757-64.
 Ἐρέχθιος, **86**, II, 3321-2.
 Γρηγόριος Ἀντιοχείας, **88**, 1865-72. 1871-84.
 Σωφρόνιος, **87**, III, 4001-4. 3755-60.

Ἰωάν. Δαμασκηνός, Κανών, **96**, 825-32.

Κοσμᾶς Ἱεροσ. Κανών, **98**, 465-72 (Ὡδαί 9), 519-22.

Πανταλέων διάκονος, **98**, 1243-8.

Θεόδωρος Στουδίτης, **99**, 699-708.

Ἰωάννης Μαυρόπους, **120**, 1125-7.

† Χρυσόστομος, Περὶ πειρασμῶν τοῦ Χριστοῦ, **61**, 683-8.

3. Τὰ φετεινὰ Χριστούγεννα ἐορτάζονται σὲ μιὰ κοινωνία·

- διαφθορᾶς, ποὺ τὴν διέφθειραν τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μπορεῖ νὰ ἀνανεώσει τὴν κοινωνία καὶ τὸ ἦθος τῶν ἀνθρώπων.

- γεμάτη ἀπὸ πληγές, τραύματα καὶ δάκρυα ἀπὸ κάθε ἀδικία καὶ ἐκμετάλλευση.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ προστάτης τῶν ἀδικουμένων.

- ποὺ ζεῖ ἀπελπισμένη, παγιδευμένη ἀπὸ τὰ ἀδιέξοδα τῶν ἐπιλογῶν της.

Ὁ Χριστὸς δίνει ἐλπίδα καὶ προοπτική.

- ποὺ πτώχευσε ἀπὸ ἀξίες καὶ ἀρχές.

Ὁ Χριστὸς μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι χωρὶς τὶς ἀξίες τῶν ἐντολῶν Του ἡ κοινωνία μας θὰ μετατραπεῖ σὲ ἐπίγεια κόλαση.

- προδομένη καὶ λεηλατημένη ἀπὸ ὄραμα καὶ νόημα ζωῆς.

Ὁ Χριστὸς προσφέρει στὸν ἄνθρωπο καὶ νόημα καὶ πληρότητα ζωῆς.

«Πλούσιος ὢν ἐπτώχευσε, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσωμεν»³.

(Πρβλ. πρὸς Κορινθίους Β' ἡ' 9).

ΜΕΡΟΣ Β΄

1. «Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»¹

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μεταξύ τῶν ἄλλων παρακαταθηκῶν, τὶς ὁποῖες μᾶς κατέλιπε μέσω τῶν ἐπιστολῶν του διατύπωσε καὶ τὸν κανόνα ποὺ διέπει τὴν Θεία Λατρεία. Οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία τελοῦνται «εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν».

Οἱ δύο αὐτὲς προϋποθέσεις σημαίνουν, ὅτι τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία τελοῦνται μὲ κοσμιότητα, μὲ εὐπρέπεια καὶ μὲ τὴν ἐπιβαλλόμενη τάξη, ὅπως ὀρίζουν τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ εὐλάβεια καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἡ διάθεση ἀνταποκρίσεως τῶν ποιμένων στὶς ἀνάγκες τῶν πιστῶν.

α'. Νὰ τελεῖτε ἄψογα τὴν Θεία Λατρεία, ὅπως προδιαγράφεται στὶς σχετικές διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ. Ἐψογα σημαίνει, ἡ Θεία Λατρεία νὰ τελεῖται γιὰ νὰ προσευχηθοῦν οἱ πιστοί, νὰ κατανυγοῦν καὶ νὰ συναντηθοῦν μὲ τὸν φιλόανθρωπο Θεὸ Πατέρα. Ἐψογα σημαίνει, ἡ Θεία Λατρεία νὰ τελεῖται μὲ ὑπευθυνότητα χωρὶς προχειρότητες καὶ ἀταξίες. Ἐψογα σημαίνει, ὅτι ὅλοι οἱ συντελεστὲς τῆς Θείας Λατρείας ὑπηρετοῦν τὸν ἴδιο σκοπὸ τῆς τελούμενης Θείας Λατρείας χωρὶς ματαιοδοξία, ἀλλὰ μὲ ταπεινοφροσύνη κατὰ τὴν ἀποστολικὴ προτροπὴ «νὰ ἐπιδιώκετε τὰ ἀγαθὰ ποὺ βρίσκονται στὸν οὐρανό, ἐκεῖ ποὺ κάθεται ὁ Χριστὸς στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ· οἱ σκέψεις σας νὰ εἶναι στραμμένες πρὸς αὐτά»² καὶ βεβαίως συνεργάζονται μὲ φόβο Θεοῦ.

Γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν πιστῶν θὰ ἐκδώσουμε Εἰδικὸ Πολύπτυχο Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, τὸ ὁποῖο θὰ διανεμηθεῖ ἀπὸ τὸ παγκάρι δωρεὰν καὶ θὰ τὸ τηρήσετε μὲ ἀκρίβεια.

Σημειώνουμε ἐπεξηγηματικὰ τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖον ὀρίσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων νὰ τελεῖται πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στὴν καταπολέμηση τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἡλίου ὡς Θεοῦ, εἰσήγαγε τὴν ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων γιὰ νὰ λατρεύεται ὁ νοητὸς Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος προὔπηρχε τῆς δημιουργίας τοῦ ἡλίου. Ὁ κτιστὸς ἡλῖος εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀκτίστου Ἡλίου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρχε προαιώνια. Γι' αὐτὸ ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ κτιστοῦ ἡλίου.

1. Πρὸς Κορινθίους Α' ιδ' 40.

2. «Τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθημένος, τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (πρὸς Κολασσαεῖς γ' 1-2).

Ἐνῶ διασώζουμε τὴν βαθύτατη ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν προαιώνια ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ Λόγου, συγκαταβαίνουμε καὶ στὴν ἀδυναμία ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀδυνατοῦν νὰ προσέλθουν «σκοτίας ἔτι οὕσης» στὴν Θεία Λειτουργία τελοῦντες τὴν δεύτερη Θεία Λειτουργία.

β'. Νὰ διδάξετε ὅλους τοὺς συνεργάτες στὴν ἐνορία «πῶς πρέπει νὰ συμπεριφέρεται κανεὶς στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ στῦλος καὶ τὸ θεμέλιο τῆς ἀλήθειας»³.

* Πρῶτοι συνεργάτες, οἱ ἱεροψάλτες στοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συστήσετε νὰ τηροῦν τὶς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ, νὰ μὴ αὐθαιρετοῦν, νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀναλόγιο γιὰ νὰ προβληθοῦν, ἀλλὰ μὲ ταπείνωση καὶ συναίσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπιτελοῦν τὴν διακονία τους γιὰ νὰ «λατρεύουν τὸν Θεὸ μὲ τρόπο εὐάρεστο, μὲ σεβασμὸ καὶ μὲ εὐλάβεια»⁴.

Οἱ ἀκολουθίες τῶν ἑορτῶν περιλαμβάνουν ὕμνους καὶ ἀναγνώσματα, ποὺ στὸ καθένα περιέχεται μία διδασκαλία γιὰ τὸ ἑορταζόμενο πρόσωπο καὶ γεγονός.

Γι' αὐτὸ πρέπει εἴτε νὰ ψάλλονται εἴτε νὰ διαβάζονται μὲ προσοχή καὶ νὰ ἀποδίδεται τό νόημά τους.

Ἡ ἀνάλυση τῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον»⁵ εἶναι ἓνα ὠραῖο καὶ ἐποικοδομητικὸ θέμα, τὸ ὁποῖο συνιστοῦμε νὰ παρουσιάσετε στὶς διαλέξεις καὶ στὶς κατηχητικὲς ὁμιλίες σας γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν πιστῶν.

* Ἐπόμενοι συνεργάτες οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ἐπίτροποι. Καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐκπαιδευθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ποὺ εἶναι οὐσιαστικὰ καὶ συντελοῦν στὴν εὐρρυθμὴ τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ὅφείλετε νὰ τοὺς ἐνημερώσετε γιὰ ὅλα τὰ θέματα καὶ ἐκεῖνοι μὲ ὑπακοή, καλὴ διάθεση, προθυμία καὶ σεβασμὸ νὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο τους.

Οἱ Ἐπίτροποι ἐπιβάλλουν τὴν τάξη στὴν Ἱερὰ Ἀκολουθία. Διευκολύνουν τοὺς πιστοὺς στὸν Ἱερὸ Ναό. Διευθετοῦν τὰ ζητήματα χωρὶς νὰ θορυβοῦν. Ἐξηγοῦν μὲ εὐγένεια. Ἐπιλαμβάνονται ὅλων τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι νὰ ἐπιτελοῦν ἀπερίσπατοι τὰ καθήκοντά τους στὴν σύναξη τῶν πιστῶν.

Ἡ πρόληψη τῶν θορύβων καὶ ἀταξιῶν ποὺ ταράσσουν τοὺς προσευχόμενους εἶναι ἀποκλειστικὸ καθήκον τους.

3. «Πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 15).

4. «Λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας» (Πρβλ. πρὸς Ἑβραίους ιβ' 28).

5. Πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 16.

Ἰδιαιτέρως ἐφιστᾶται ἡ προσοχή σας γιὰ νὰ λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ μὴ προκαλεῖται θόρυβος ἀπὸ πιεστικούς κατὰ τὴν μετάδοση τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐπίσης ὀφείλετε νὰ ἐπιβάλλετε τάξη καὶ στὸ Ἱερὸ Βῆμα. Αὐτὸς ὁ θόρυβος εἶναι κατὰ πάντα ἀδικαιολόγητος καὶ σκανδαλίζει τοὺς πιστούς.

* Πέρα ἀπὸ αὐτὰ καὶ οἱ λοιποὶ συνεργάτες τῆς Ἑνορίας πρέπει νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ὥστε εἰ δυνατόν, κανένα ἀπρόοπτο καὶ ἀπρογραμμάτιστο νὰ μὴ σᾶς ἐκθέσει.

Δὲν ἀγνοεῖτε ἀσφαλῶς, ὅτι αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ προσέλθουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ ἐνορίτες, οἱ ὅποιοι ἐκκλησιάζονται μία ἢ δύο φορές τὸ χρόνο. Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν. Πρέπει κάποιος νὰ τοὺς ὑποδείξει τὰ δέοντα γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθοῦν καὶ νὰ μὴ σᾶς στενοχωρήσουν.

γ'. Μετὰ τὴν ἐκπαίδευση τῶν συνεργατῶν ἐπιβάλλεται νὰ φροντίσετε τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύονται οὔτε ὑπερβολὲς οὔτε ἀδιαφορία.

Σὲ παλαιότερες Ἐγκυκλίους μας ἔχουμε ἐπιστήσει τὴν προσοχή ὅλων, ὥστε οἱ πολυέλαιοι, τὰ καλύμματα, τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι καθαρά.

Στὴν ἐνότητα αὕτῃ συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ συντονισμός, ἡ σωστὴ ρύθμιση καὶ καλὴ χρῆση τῶν μικροφωνικῶν ἐγκαταστάσεων. Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὑπενθυμίζουμε τὰ ὑπ' ἀριθμὸ Φ.1/4/591/8.7.2003 καὶ Φ.1/4/872/4.9.2008 Ἐγκύκλια Σημειώματά μας.

Γιὰ τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κατὰ τὸ ἅγιο Δωδεκαήμερο, θὰ ἐκδώσουμε ἔντυπο φυλλάδιο ποὺ θὰ διανεμηθεῖ τὴν Κυριακὴ 11 Δεκεμβρίου.

2. Ἡ πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν γιὰ τὴν συμμετοχὴ τους στὴν ἐορτὴ τῆς Ἐκκλησίας

Ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων Πέτρος διδάσκει, ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ τέλειες καὶ θεῖες δωρεές, γιὰ τὶς ὁποῖες γιορτάζουμε τὰ Χριστούγεννα, μᾶς δόθηκαν ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ γίνουμε συμμέτοχοι καὶ κοινωνοὶ τῆς θείας φύσεως.

«Ἡ θεία δύναμή Του μᾶς δώρισε ὅλα ὅσα μᾶς χρειάζονται γιὰ τὴν ζωὴ μας καὶ γιὰ τὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν βαθιὰ γνώση Ἐκείνου, ὁ Ὅποιος μᾶς κάλεσε μὲ τὴν δόξα Του καὶ τὰ θαυμαστά Του ἔργα. Ἔτσι μᾶς δώρισε τὶς πιὸ πολύτιμες καὶ τὶς πιὸ μεγάλες ὑποσχέσεις, μὲ τὶς ὁποῖες θὰ γίνετε μέτοχοι τῆς

θείας φύσεως, καὶ θὰ ἀποφύγετε τὴν φθορὰ ποὺ προκαλοῦν οἱ κοσμικὲς ἐπιθυμίες»⁶.

Αὐτὸ πραγματοποιεῖται μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια. Τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία πρὸς αὐτὸ τὸν σκοπὸ συντελοῦν κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διδασκαλία «Δὲν εἶστε, λοιπόν, πιὰ ξένοι καὶ χωρὶς δικαιώματα, ἀλλὰ ἀνήκετε στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, στὴν οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ. Προστεθήκατε καὶ ἐσεῖς στὸ οἰκοδόμημα ποὺ ἔχει θεμέλιο τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς προφῆτες, καὶ ἀκρογωνιαίῳ λίθῳ Αὐτὸν τὸν Ἰδιο τὸν Χριστό»⁷.

Γιὰ τοῦτο ὑποχρεούμεθα νὰ προετοιμάσουμε τοὺς πιστοὺς κατάλληλα γιὰ νὰ προσέλθουν εἴτε στὸ Μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως εἴτε στὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Νὰ ἐκκλησιασθοῦν καὶ νὰ δοξολογήσουν τὸν Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ χάρισε στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ Του. Ὑπάρχουν κατάλληλα βοηθήματα ποὺ μπορεῖτε νὰ τὰ συμβουλευθεῖτε.

Ἰδιαίτερη μέριμνα νὰ ἐπιδείξετε γιὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν. Εἶναι μία ἀκόμη καλὴ εὐκαιρία καὶ δυνατότητα, ἥ ὁποία προσφέρεται γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε ποιμαντικά.

Γιὰ τὴν προετοιμασία τῶν πιστῶν ἀξιοποιήσατε καὶ κάθε εὐκαιρία τῶν κατ' οἶκον ἐπισκέψεων, γιὰ τὴν τέλεση Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Μὴ περιορίζεσθε στὴν τέλεση τῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας. Ἐπωφεληθεῖτε γιὰ νὰ μιλήσετε γιὰ τὶς ἡμέρες, γιὰ τὴν σημασία τους, προσφέρετε ἓνα ἐποικοδομητικὸ βιβλίο. Ἀναφερθεῖτε στὴν ἀνάγκη συμμετοχῆς στὰ ἁγιώτατα Μυστήρια.

3. Ἡ κατήχηση τῶν πιστῶν

Οἱ ἀνάγκες κατηχήσεως τῶν πιστῶν συνεχῶς αὐξάνονται καὶ ὀφείλουμε νὰ ἀγρυπνοῦμε, ὅπως ὁ ἀπόστολος Παῦλος δεχόταν ὅτι «ἔχει αὐτὸ τὸ χρέος πρὸς ὅλους, πολιτισμένους καὶ ἀπολίτιστους, μορφωμένους καὶ ἀμόρφωτους»⁸.

«Ἐὰν κηρύττω τὸ εὐαγγέλιο, αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ γιὰ ἐμένα αἰτία καυχήσεως ἀλλὰ μοῦ ἐπιβάλλεται ὡς ἀνάγκη. Ἀλλοίμονό μου ἂν δὲν κηρύττω τὸ εὐαγγέλιο!»⁹.

6. «Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδῶρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς» (Β' Πέτρου α' 3-4).

7. «Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρὸς Ἐφεσίους β' 19-20).

8. «Ἑλληνσί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί» (πρὸς Ρωμαίους α' 14).

9. «Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ

«Εἶμαι ἐλεύθερος, χωρὶς ἐξάρτηση ἀπὸ κανέναν· καὶ ὅμως ἔκανα τὸν ἑαυτό μου σκλάβο ὅλων γιὰ νὰ κερδίσω ὅσον τὸ δυνατὸν πρὸ πολλούς. Ἀνάμεσα στοὺς Ἰουδαίους συμπεριφέρθηκα σὰν Ἰουδαῖος γιὰ νὰ τοὺς κερδίσω γιὰ τὸν Χριστό καὶ ἐνῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν εἶμαι πιά κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ νόμου, ἀνάμεσα σὲ αὐτοὺς ποὺ εἶναι συμπεριφέρθηκα σὰν νὰ ἦμουν καὶ ἐγώ, γιὰ νὰ τοὺς κερδίσω γιὰ τὸν Χριστό. Παρόμοια, ὅταν βρισκόμουν με αὐτοὺς ποὺ ἀγνοοῦσαν τὸ Μωσαϊκὸ νόμο, γιὰ νὰ τοὺς κερδίσω, ζοῦσα καὶ ἐγὼ σὰν ξένος πρὸς τὸ νόμο χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει πὼς δὲν ὑπακούω στὸν νόμο τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ εἶμαι δεμένος μετὰ τὸν νόμο τοῦ Χριστοῦ. Μὲ ὅσους ἔχουν ἀδύνατη πίστη, ἔγινα τὸ ἴδιο γιὰ νὰ κερδίσω τοὺς ἀδύνατους στὴν πίστη. Γιὰ τοὺς πάντες, ἔγινα τὰ πάντα, ἔτσι ὥστε με κάθε τρόπο νὰ σώσω μερικούς»¹⁰.

Γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν θὰ διανεμηθοῦν εἰδικὰ φυλλάδια, ὡς ἑξῆς:

Τὴν Κυριακὴ 18 Δεκεμβρίου τὸ φυλλάδιο με τίτλο «πρὸς Ὑποδοχὴν».

Τὴν Κυριακὴ τῶν Χριστουγέννων 25 Δεκεμβρίου τὸ φυλλάδιο με τίτλο «Μυστήριον ξένο καὶ παράδοξο».

Τὴν 6 Ἰανουαρίου ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων τὸ φυλλάδιο με τὸ Μήνυμά μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά.

Συνημμένως ἀποστέλλουμε τὰ Μηνύματα γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά προκειμένου νὰ ἀναγνωστοῦν κατὰ τὴν ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου 2011 καὶ 1ης Ἰανουαρίου 2012.

4. Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἑορτὴ πανσεβάσμιος, ἑορτὴ ἀγάπης καὶ κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων

Οἱ ἑορτὲς μᾶς ἐνώνουν καὶ φανερώνουν τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Γι' αὐτὸ διοργανώνουμε τὴν φιланθρωπία τῆς Ἑνορίας, ὥστε νὰ προσφέρουμε ἀγάπη, στοργή, πρόνοια καὶ βοήθεια σὲ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη.

Ὁ «Ἐρανος τῆς Ἀγάπης» προορίζεται γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε χρήματα, γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Στὴν περίοδο τῆς δοκιμασίας τῶν ἀδελφῶν συνανθρώπων μας ἔχουν ἐφαρμογὴ οἱ προφητικοὶ λόγοι:

δέ μοί ἐστιν ἐάν μὴ εὐαγγελίζωμαι» (πρὸς Κορινθίους Α' θ' 16).

10. «Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος Θεῷ ἀλλ' ἐννομος Χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω» (πρὸς Κορινθίους Α' θ' 19-22).

«Κόψε καὶ μοίραζε σὲ ἐκεῖνον ποὺ πεινάει τὸν ἄρτο σου, καὶ πτωχοὺς, ποὺ δὲν ἔχουν στέγη, βάλε στὸ σπίτι σου· ἐὰν δεῖς γυμνό, ντύσε τον, καὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς σου δὲν θὰ σηκώσεις ψηλὰ τὰ μάτια σου, προσποιούμενος ὅτι δὲν τοὺς βλέπεις. Καὶ ἐὰν δώσεις σὲ ἐκεῖνον ποὺ πεινάει τὸν ἄρτο μὲ ὅλη τὴν προθυμία τῆς ψυχῆς σου καὶ χορτάσεις ψυχή, ποὺ ἔχει ταπεινωθεῖ ἀπὸ τὴν στέρηση, τότε θὰ ἀνατείλει τὸ φῶς τῆς εὐτυχίας σου καὶ τῆς θείας προστασίας σου στὸ σκοτάδι· τὸ δὲ σκοτάδι τῆς ἀθλιότητάς σου θὰ μεταβληθεῖ καὶ θὰ λάμψει σὰν φῶς μεσημβρίας»¹¹.

Γιὰ τὴν διακονία αὐτὴ ἔχουμε δώσει ὁδηγίες μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμὸ 112 Φ.1/3/1339/14.11.2011 Ἐγκύκλιό μας.

Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὶς Ἐνορίες θὰ διανεμηθοῦν, ὅπως τὰ παρελθόντα ἔτη δέματα καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Αὐτὸ τὸ καθήκον μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας:

«Μὴ ξεχνᾶτε ἀκόμα νὰ κάνετε τὸ καλὸ καὶ νὰ μοιράζεσθε μὲ τοὺς ἄλλους ὅ,τι ἔχετε. Μὲ τέτοιες θυσίες εὐχαριστεῖται ὁ Θεός»¹².

Μὴ παραλήψετε νὰ εὐχηθεῖτε στοὺς συνεργάτες καὶ σὲ ὅλα τὰ στελέχη τῆς ἐνορίας σας.

Ὑπενθυμίζουμε καὶ τὶς σχετικὲς Ἐγκυκλίους μας τῶν προηγουμένων ἐτῶν γιὰ τὴν ἀσκηση τῆς διακονίας μας αὐτὴ τὴν περίοδο.

10 (Φ.1/3/764) 14.12.2000

19 (Φ.1/3/952) 10.12.2001

25 (Φ.1/3/1063) 29.11.2002

32 (Φ.1/3/1065) 19.11.2003

43 (Φ.1/3/1402) 1.12.2004

54 (Φ.1/3/1285) 21.11.2005

64 (Φ.1/3/1423) 16.11.2006

72 (Φ.1/3/1165) 20.11.2007

84 (Φ.1/3/1192) 18.11.2008

96 (Φ.1/3/990) 25.11.2009

107 (Φ.1/3/1343) 29. 11. 2010

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Στοὺς δυσχέιμερους καιροὺς ποὺ διερχόμαστε, οἱ πιστοὶ μας χρειάζονται στήριγμα, ἐλπίδα, ἐνθάρρυνση παρηγοριὰ καὶ ἔμπνευση.

Οἱ Ποιμένες τους ὀφείλουμε νὰ ἀνταποκριθοῦμε καὶ νὰ ἐμπνεύσουμε σὲ ὅλους πίστη στὸν Θεό, νὰ συστήσουμε σὲ ὅλους μὲ στοργή, αὐτοέλεγχος, αὐτοκριτική, καὶ μετάνοια γιὰ νὰ ἀνακουφισθοῦν ἀπὸ τὰ λυπηρὰ ποὺ τοὺς ταλαιπωροῦν καὶ τοὺς ἀπελπίζουν.

Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ διακονοῦμε μὲ πίστη, αὐτογνωσία, αὐτοθυσία καὶ συνέπεια κατὰ τὴν ἐπιτέλεση τῆς ἀποστολῆς μας.

Εὐχόμαι ὁ Κύριός μας νὰ σᾶς ἐνισχύσει στὴν θεοφιλῇ διακονίᾳ σας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΎΜΗΤΤΟΥ ΔΑΝΙΗΛ

